

Sverre Aarsand (leder), Mari Bjone og Antero Wallinus-Rinne

Piloting av Aktivitetslederkurset barneidrett på Studieforberedende utdanningsprogram for idrettsfag

Bakgrunn, iverksetting og videre anbefalinger

Rapport NIF - 2013-2014/dm 695286

Utarbeidet av arbeidsgruppe¹ nedsatt av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) ved avdeling idrettsutvikling.

---

¹ Arbeidsgruppens medlemmer: Sverre Aarsand, prosjektleder for pilot (NIF), Mari Bjone (NIF), Antero Wallinus-Rinne (NIF), Frode Jensen (Østfold idrettskrets), Maj Elin Svendahl (Sør-Trøndelag idrettskrets), Stein Bø-Mørland (Aust-Agder idrettskrets), Bjørn Arve Bønå (LFF) og Anne Riege (idrettslærer/styremedlem i UVI – Utvalg for videregående skole idrettsfag).

Innhold

Begrepsavklaringer.....	3
Sammendrag	4
Innledning	5
Gjennomføringen av piloten	6
Om undersøkelsen.....	7
Resultater fra undersøkelsen - elever og lærere	7
Resultater fra undersøkelsen for idrettsfagslærere	10
Kort gjennomgang av resultatene fra piloten for elever og lærere.....	12
Gjennomgang av elevundersøkelsen	13
Gjennomgang av lærerundersøkelsen	13
Oppsummering av involverte idrettskretser og LFF	15
Anbefalinger	16
Konklusjon	17
Vedlegg 1. Kick-off, program 19/9/2013	18
Vedlegg 2. Samarbeidsavtale mellom idrettskretsen og idrettslinjen	19
Vedlegg 3. Videregående skoler med Idrettsfag i Norge	20

Begrepsavklaringer

NIFs Aktivitsleder - Leder av kompetanse basert idrettslig aktivitet for barn.

Ungdomsløftet - Ungdomsidretten gir ungdom mulighet til å ta eierskap og utvikle egenaktivitet. Ungdom finner sin plass i den organiserte idretten, med mulighet til å utvikle seg som utøvere på alle nivåer, og som ledere, trenere og fagpersoner.

Trenerløypa - Rammeverk som definerer felles prinsipper, kriterier, mål og kompetanse krav for trenerutdanningen i særforbundene i norsk idrett.

Sammendrag

Hensikten med arbeidet er å få flere unge og kompetente trenere/aktivitetsledere i idrettslagene (iht Idrettspolitisk dokument for perioden 2011-2015, pkt. 1.1, 2.5 og 5.3, s. 4).

Internt i NIF ble det den 30.04.2013 vedtatt at det skulle igangsettes en pilot av Aktivitetslederkurset barneidrett på syv utvalgte idrettslinjer (studieforberedende utdanningsprogram for idrettsfag) for 3.trinn/klasse i tre fylker, der idrettskretsene allerede har samarbeid innenfor skole og idrett. En arbeidsgruppe etablert, og representanter fra NIF, Landslaget Fysisk Fostring i Skolen (LFF) og idrettskretsene i Aust-Agder, Østfold og Sør-Trøndelag deltok i samarbeidet.

Involverte idrettslinjer og arbeidsgruppen deltok på «kick-off» på Gardermoen den 19.september 2013, der en kortversjon av aktivitetslederkurs barneidrett ble gjennomgått. Etter dette ble aktivitetslederkurser barneidrett diskutert opp mot faget treningsledelse på idrettslinjer i videregående skole. «Kick-off» fungerte også som en møteplass mellom idrettslinje, idrettskrets, NIF og LFF.

NIF fremla en prosjektskisse for piloteringen frem til mars 2014. I løpet av prosjektperioden har 11 lærere og 176 idrettsfagselever (60 % gutter og 40 % jenter) fra de 7 idrettslinjene besvarte quest-back undersøkelsen. Totalt er 73 % av elevene medlemmer i idrettslag. Resultater og tendenser fra undersøkelsen viser at; 107 (61 %) av 176 elever er etter kurset mer motivert for å bli trenere i idrettslag. Det er 85 % av elevene som har gjennomført praksisdelen av kurset for barn. Videre har 38,9 % av elevene blitt engasjert som aktivitetsledere i et idrettslag etter endt kurs. Skolen og lærerne svarer at det er viktig å gjennomføre Aktivitetslederkurset på idrettsfag for å øke elevenes kompetanse og få utstedt kursbevis fra NIF.

Idrettskretsene vurderer samarbeidet med idrettslinjene som viktig og enkelt å gjennomføre, samt at disse idrettsfagselevne er riktige ungdommer å fokusere på for videre engasjement i idrettslagene. Avslutningsvis er det 86,3 % av elevene som ville anbefalt kurset videre til andre. Den høye svarprosenten antyder at Aktivitetslederkurset på idrettsfag er godt mottatt og har et potensiale for videre utprøving som en fremtidig nasjonal modell.

Arbeidsgruppens konklusjon er at denne piloten viser at det er et godt grunnlag for å tilby aktivitetslederkurset for idrettslinjer i hele landet i samarbeid med norsk idrett.

Innledning

Denne rapporten tar for seg bakgrunn, iverksetting og vurderinger av arbeidet med NIFs aktivitetslederkurset barneidrett på syv studieforbereidende utdanningsprogram for idrettsfag (heretter kalt idrettslinjer) under faget treningsledelse i tre fylker høsten 2013 og vår 2014. Utdanningsprogram for idrettsfag er et program på idrettslinjer. Programmet er treårig og fører frem til generell studiekompetanse som kvalifiserer til studier på høyskoler og universitet.

Kort om bakgrunn for pilotarbeidet

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) ved avdeling idrettsutvikling og Landslaget Fysisk Fostring i Skolen (LFF) gjennomførte i slutten av 2012 møter vedrørende mulighetene for et samarbeid mellom idretten og idrettslinjer. I samarbeidet har flere gode vurderinger og kartlegginger blitt gjennomført for å finne en felles plattform for hva idretten konkret kan bidra med, i samspill med skolen. Mange vurderinger om en eventuell igangsettelse av pilotarbeidet ble vurdert i forkant, blant annet var idrettskretsenes rolle, ansvar og ressurser særskilt diskutert. Senere i arbeidsprosessen ble tre idrettskretser forespurt om de ønsket å delta i et fremtidig pilotarbeid, og det viste seg at de tre idrettskretsene ønsket å delta. Det ble etablert en arbeidsgruppe med representanter fra NIF, LFF og idrettskretsene i Aust-Agder, Østfold og Sør-Trøndelag bekreftet samarbeidet. Arbeidsgruppen innbefatter følgende medlemmer: Sverre Aarsand, prosjektleder for piloten (NIF), Mari Bjone (NIF), Antero Wallinus-Rinne (NIF), Frode Jensen (Østfold idrettskrets), Maj Elin Svendahl (Sør-Trøndelag idrettskrets), Stein Bø-Mørland (Aust-Agder idrettskrets), Bjørn Arve Bønå (LFF) og Anne Riege (idrettslærer/styremedlem i UVI – Utvalg for videregående skole idrettsfag).

I møtene mellom avdeling Idrettsutvikling, idrettskretsene og LFF ble det enighet om å utarbeide en prosjektskisse for iverksettelse av en pilot vedrørende mulighet for å gjennomføre Aktivitetslederkurset barneidrett, i regi av NIF, på utvalgte idrettslinjer i faget Treningsledelse. Prosjektleder for pilotarbeidet, Sverre Aarsand, i utviklingsavdelingen i NIF, fremla prosjektskissen for organisasjonsavdelingen og ledelsen i NIF. Etter endt møte besluttet assisterende generalsekretær, Øystein Dale, at NIF sammen med de tre (3) idrettskretsene skulle iverksette pilotarbeid i tre (3) fylker og på syv (7) idrettslinjer i løpet av høsten 2013 – mars 2014.

I den videre interne diskusjonen i NIF har representantene ved avdeling idrettsutvikling ønsket særskilt å synliggjøre og forankre pilotarbeidet i Idrettspolitisk dokument i punktene 1.1 Barneidretten, 2.5. Kompetanseutvikling og 5.3. Fysisk aktivitet i skolen for perioden 2011-2015;

1.1. Barneidretten

- *Alle trenere har kompetanse på aktivitet for barn*

2.5. Kompetanseutvikling

- *alle kretser og forbund skal i samarbeid tilby et helhetlig utdanningstilbud.*
- *alle med direkte ansvar for barn og unge gis kompetanse på tilrettelegging av aktivitet.*
- *sterkere fokus på ungt lederskap og medbestemmelse*

5.3. Fysisk aktivitet i skolen

- *idrett og skole i fellesskap samarbeider om allsidig aktivitetstilbud.*

Både idrettsregistreringen og flere forskningsrapporter viser at det er et frafall av ungdommer i idretten, samt at det er utfordrende å rekruttere ungdommer til den organiserte idretten. Et konkret tiltak for å forsterke fokuset på ungdommer og deres deltakelse i idrett er iverksettingen av *Ungdomsløftet* i norsk idrett. I idrettspolitisk dokument (IPD), som beskrevet i punktene 1.1., 2.5. og 5.3. (side 4), vektlegges kompetanse på aktivitet for barn, herunder blir ungdommenes medbestemmelse, ansvar og kompetanse viktig for de som fremtidige trenere og ledere. I skolen vil idretten kunne nå majoriteten av ungdommene. I følge IPD skal idrett og skole i fellesskap samarbeide om allsidige aktivitetstilbud.

Videre i rapporten vil vi gi informasjon om undersøkelsen, gjennomføringen av piloten og vise til resultater og diskusjon. Videre vil idrettskretsenes vurdering av pilotarbeidet fremgå. I avslutningsdelen vil vi sammenfatte arbeidet med piloten, samt redegjøre for videre anbefalinger.

Gjennomføringen av piloten

Piloten ble gjennomført i to deler. Del en (1) omfattet en kompetansesamling for idrettsfaglærere og fagansvarlige i idrettskretsen i regi av utviklingsavdelingen i NIF. Dette for å bli godkjente kurslærere i aktivitetslederkurs barneidrett. Del to (2) omfattet den praktiske gjennomføringen av aktivitetslederkurset i undervisningen på idrettsfag.

Del 1

Kompetansesamlingen som ble avholdt den 19. september 2013 og foregikk over 4 timer på Quality Hotell Gardermoen. Agenda for samlingen var følgende: (se vedlegg 1, side 20):

1. Det ble gitt en grundig presentasjon av aktivitetslederkurset. Dette innbefattet informasjon om kompetansekrav, læringsmål, e-læring og litteratur².
2. Det ble gjennomført en plenumsdiskusjon om læringsmålene og kompetansekravene for å synliggjøre og samstemme fellesnevnerne med faget Treningsledelse.
3. Under det fylkesvise gruppearbeidet ble det gjort en forventningsavklaring mellom idrettsfaglærerne og idrettskretsene.
4. I oppsummeringen ble det enighet om at aktivitetslederkurset skulle bli gjennomført i 3. klasse på idrettsfag høst 2013 og vinter 2014.
5. Det ble også enighet om at NIF skulle utarbeide en samarbeidsavtale mellom IK og idrettslinjene.

Del 2

Gjennomføringen av aktivitetslederkurset på idrettsfag ble gjort i faget Treningsledelse. Elevene gjennomførte 4 moduler, disse er:

- Modul 1 Idrettens Verdigrunnlag(2 timer e-læring og 1 time teori)
- Modul 2 barns vekst og utvikling(6 timer derav 3 timer teori og 3 timer praksis)
- Hva kjennetegner en god barneidrettstrener?(2 timer e-læring og 2 timer praksis)
- Modul 4 praksis i sal(3 timer praksis i idrettslag, SFO, grunnskole eller for medelever).

---

² Boken *Barneidrettstreneren*, veilederheftet *Aktivitetslederkurs barneidrett*, power-point presentasjon av modulene i aktivitetslederkurset

Ved avsluttet og godkjent kurs ble elevlister sendt inn for registrering i Sports Admin til idrettskretsen for utskrivning av kursbevis.

Om undersøkelsen

Alle deltakende idrettslinjer ble i oppstartsfasen informert om at en evaluering av piloten ville bli gjennomført i perioden desember 2013 til mars 2014. Arbeidsgruppen utviklet en undersøkelse i quest-back for idrettsfagselever- og lærere. Totalt har 11 idrettsfaglærere på 7 idrettslinjer besvart undersøkelsen. Videre har 176 idrettsfagselever (N176) besvart undersøkelsen, som innebar en svarprosent på 100 %. Av disse 176 elevene er 39,8 % jenter og 60,2 % gutter.

Hensikten med gjennomføringen av en omfattende kvantitativ undersøkelse (quest-back) for idrettsfagselever- og lærere var å kunne finne tendenser fra gjennomføringen av arbeidet, samt dokumentasjon som eventuelt kunne understøtte en videre nasjonal satsing på aktivtetsleder kurset barneidrett på idrettslinjene i Norge.

Vi ønsket å få informasjon fra idrettsfagselevne om Aktivitetsleder kurset barneidrett var relevant i forhold til teori og praksis. Videre ønsket arbeidsgruppen å kartlegge hvordan e-læringsmoduler i kurset og praksis ble gjennomført, og hvordan kompetanseutbytte var for den enkelte elev.

Lærerundersøkelsen vektla forankringen av aktivtetsleder kurset barneidrett i skoleledelsen på den enkelte idrettslinje. Videre undersøkte vi gjennomføringsevnen av aktivtetsleder kurset sett i sammenheng med faget Treningsledelse og hvordan e-læringsmoduler i kurset og praksis ble gjennomført. Avslutningsvis ønsket arbeidsgruppen å få mer kunnskap om piloteringen, som kunne gi anbefalinger for videre utvikling av arbeidet.

De involverte idrettskretsene har fulgt opp kontaktlærerne på idrettsfag for innsamling av data for denne undersøkelsen.

Resultater fra undersøkelsen - elever og lærere

Quest-back undersøkelsen for elevene ble besvart av 176 respondenter. Av disse er 60 % gutter og 40 % jenter. Respondentene representerte syv (7) idrettslinjer i fylkene Østfold, Sør-Trøndelag og Aust-Agder.

Medlemskap i idretten

På spørsmål om elevene var medlem av et idrettslag, svarte 73 % at de var medlem og 27 % at de ikke var medlem.

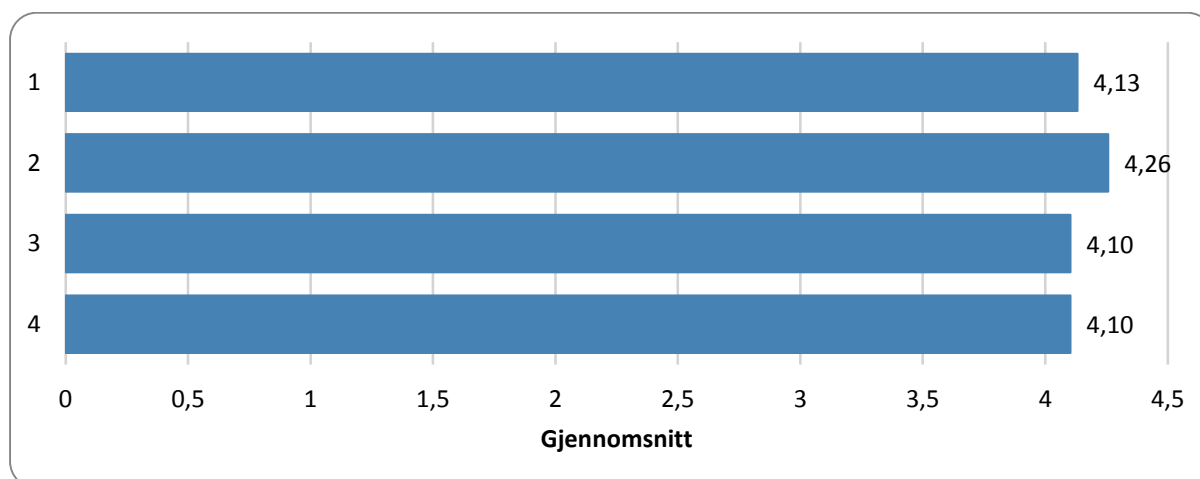
Opplevelse av aktivtetsleder kurset for elevene

På spørsmålet om hvordan de opplevde det totale aktivtetsleder kurset, svarte 10,3 % at de opplevde kurset som svært bra, 33,7 % opplevde kurset som meget bra og 38,9 % opplevde kurset som bra. Under de spesifikke modulene som e-læringsmodulene Idrettens verdigrunnlag og Trenerrollen svare 6,3 % at de fikk svært bra utbytte, 29,9 % svarte at de fikk meget bra utbytte og 27,6 % svarte de fikk bra utbytte av e-læringen. På den tekniske gjennomføringen av e-læringen svarte 70,9 % at de var fornøyde med e-læringen.

På spørsmålet om det var noen tekniske utfordringer med e-læringsmodulene svarte noen elever at det var vanskelig å skrive ut kursbevis.

På spørsmål om hva elevene mener aktivitetslederkurset har bidratt til, illustrerer figuren under dette godt, jf. Figur 1.

Figur 1. *Hva mener du aktivitetslederkurset har bidratt til?*

	Navn
1	Jeg har blitt bedre i å planlegge aktivitet
2	Jeg har blitt bedre til å lede aktivitet
3	Jag har fått mer selvtillit i rollen som aktivitetsleder/trener
4	Jeg har blitt bedre til å samarbeide med andre

Elevene svarer, jf. figur 1 over, at de har blitt bedre til å lede og planlegge aktivitet for barn. Generelt er det en høy måloppnåelse på de fire svaralternativene.

Motivasjon for å bli trener i idrettslag

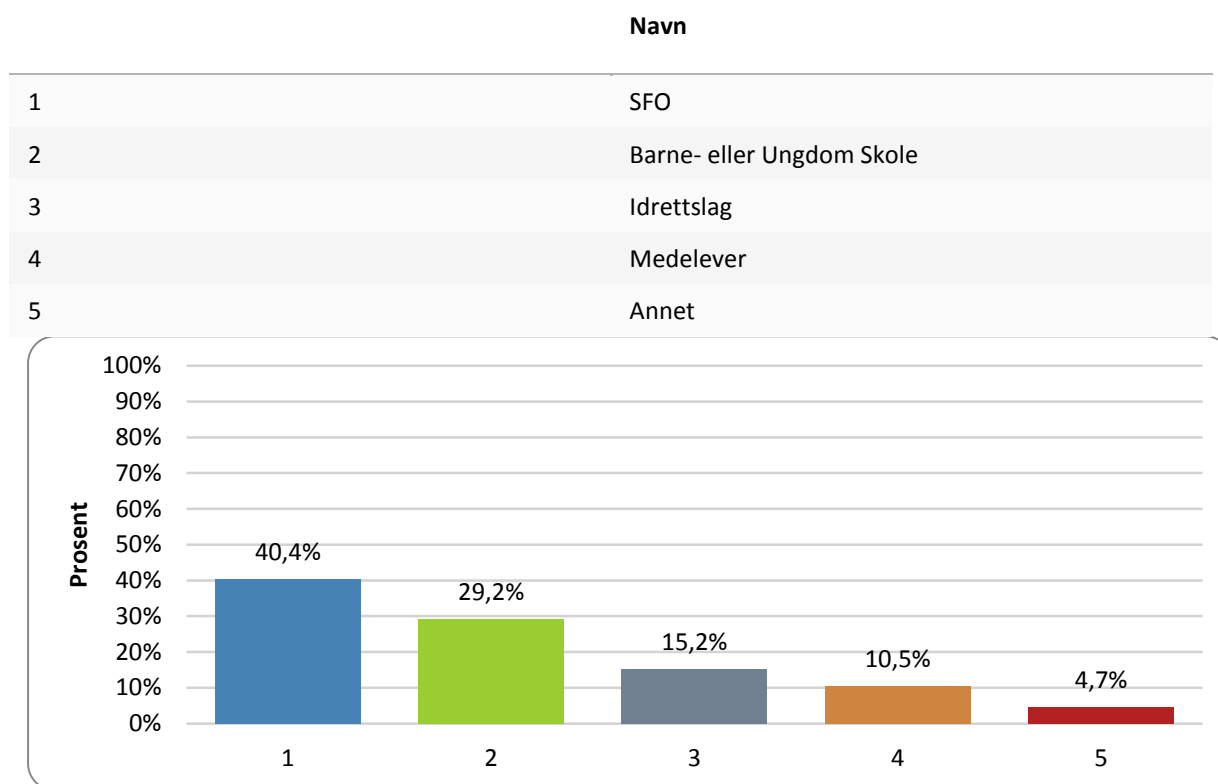
Det er 61 % av elevene som sier de er mer motivert for å bli trener i et idrettslag etter gjennomført Aktivitetslederkurs, det vil si at 107 elever av 176 som er motivert for bli trener i et idrettslag.

Gjennomføring av praksis

Det var 85 % av elevene som svarte at de hadde gjennomført praksis med barn. Tallene er vist i figur 2, side. 9. Tabellen viser at praksis i hovedsak ble gjennomført i SFO med 40,4 %, og det er 15,2 % av elevene gjennomførte praksis i idrettslagene.

Figur 2. Hvor ble praksis gjennomført?

Aktivitetslederens engasjement i idrettslag

38,9 % av elevene har blitt engasjert som aktivitetsledere i et idrettslag etter endt kurs.

Kursbevis

Undersøkelsene viser at 76,6 % synes det er viktig å motta kursbeviset Aktivitetsleder Barneidrett fra NIF.

Anbefalinger av kurset

Det er 86,3 % av elevene som ville anbefalt kurset videre for andre elever, se figur 3, side 10.

Undervisningsprinsipper

Det finner ulike oversikter over undervisningsprinsipper. I fysisk aktivitet og idrett er progresjon viktig, og derfor er det med som et prinsipp. I Aktivitetslederkurset brukes KAMPVISE som huskeregel for undervisningsprinsipper. KAMPVISE står for Konkretisering, Aktivisering, Motivering, Progresjon, Variasjon, Individualisering, Sosialisering og Evaluering. Mens under faget Treningsledelse brukes huskeregel for undervisningsprinsipper MAKVISE. Dette står for Motivering, Aktivisering, Konkretisering, Variasjon, Individualisering, Samarbeid og Evaluering. Forskjellen er at Aktivitetslederkurset har ett prinsipp ekstra sammenlignet med faget Treningsledelse. Dette er prinsippet om *progresjon*.

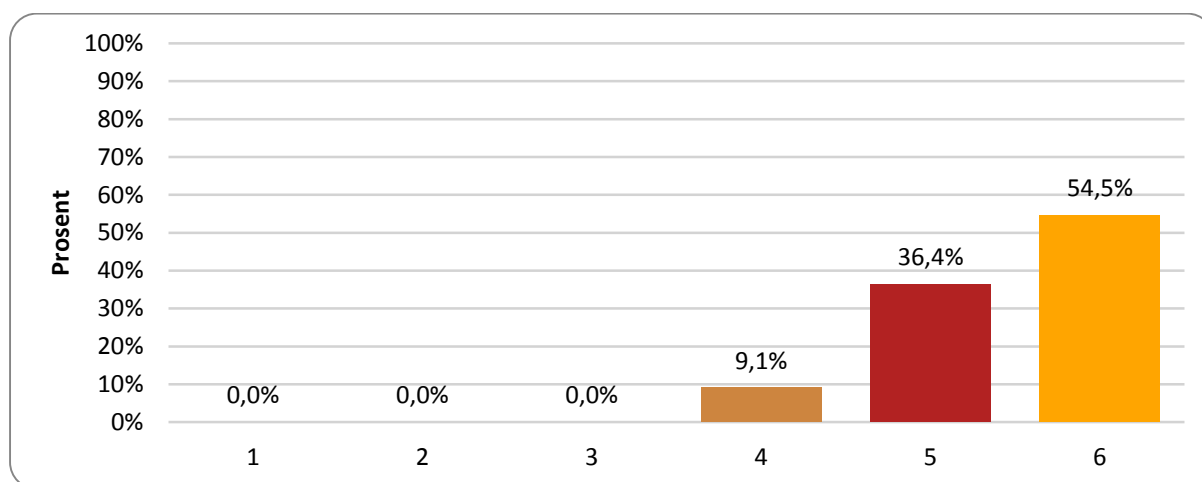
E-læring

Det var enkelte tekniske utfordringen ved pålogging ved e-læringsmodulene. På spørsmålet om idrettsfaglærerne hadde utbytte av e-læringsmodulene i undervisningen svarte 45,5 % at det var bra, 9,1 at det var meget bra og 18,2 % sarte det var svært bra utbytte.

Praksis

På spørsmålet om det var noen utfordringer å gjennomføre praksis i undervisningen svarte 90,9 % at det var svært enkelt å gjennomføre. På spørsmål om hvordan praksisdelen fungerte for idrettsfagelevne Jf. figur 4, svarte over halvparten av lærerne at de vært svært fornøyd med gjennomføringen av denne delen.

Figur 4. *Hvordan fungerte praksisen? (svaralternativ 1 – mindre godt og 6 – svært godt)*

På spørsmålet vedrørende dialog med idrettslag for gjennomføring av praksis, svarte 40 % av idrettsfaglærerne at de hadde vært i kontakt med idrettslag.

Litteratur

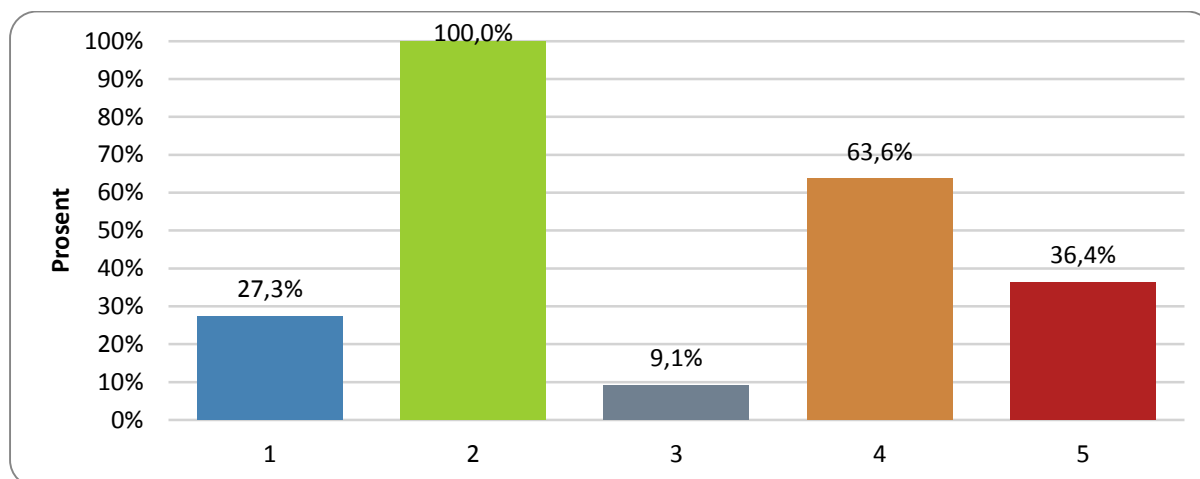
På spørsmålet om boken *Barneidrettstreneren* ble brukt i undervisningen svarte 54,5 % at den var en del av pensumslitteraturen, og det var særskilt tematikken om barn- og unges vekst-, helhetlige- og motoriske utvikling, samt kapittel 4 praktiske tips til barneidrettstreneren.

Hvorfor er det viktig for skolen å delta på dette kurset?

Skolen og lærerne svarer at det er viktig å gjennomføre Aktivitetslederkurset på idrettsfag for å øke elevenes kompetanse og få utstedt kursbevis fra NIF. Det gjør skolen mer attraktiv for

nye elever hevder lærerne Jf. figur 5. Her kunne lærerne velge flere svaralternativer. Svaralternativ 2 må trekkes frem, da samtlige lærere fremhevet at alle elevene fikk økt kompetanse etter fullendt kurs.

Figur 5. Hvorfor er det viktig for skolen å delta på dette kurset?

	Navn
1	Skaper godt samarbeid med Idrettslagene
2	Økt Kompetanse for elevene på skolen
3	Elevene kobles til Idrettslag
4	Stas å få kursbevis av NIF v/idrettskretsen
5	Det gjør skolen mer attraktiv for nye elever

Økonomi

På spørsmål om skolen ønsker å bidra økonomisk i fremtidige kurs svarer 44,4 % av lærere at de kan finne løsninger på dette.

Kort gjennomgang av resultatene fra piloten for elever og lærere

Resultatene fra både elever og lærere i undersøkelsen er positive. De viser tydelig tendenser til at Aktivitetslederkurset har blitt godt mottatt, samt at lærere og elever sier det har gitt læringseffekt i det å være aktivitetsleder for barn. Under dette avsnittet blir elevenes resultater presentert først.

Idrettslinjene i Østfold fylke har den største svarprosenten i denne undersøkelsen. Dette skyldes at det var flere skoler som deltok. Anne Riege som er styremedlem i LFF og som er med i arbeidsgruppen for piloten, er selv lærer ved en av de involverte idrettslinjene. Hun har bidratt til økt involvering og samarbeid mellom deltakende idrettslinjer i Østfold.

Gjennomgang av elevundersøkelsen

Undersøkelsen viser at de fleste idrettsfagselevne er aktive idrettsutøvere og medlem i et idrettslag.

En stor andel av idrettsfagselevne opplevde Aktivitetslederkurset som gjennomgående godt. Aktivitetslederkurset har derfor et stort potensiale for å bli godt mottatt av elevne ved andre idrettslinjer.

Besvarelsene vedrørende e-læringen viste at noen elever hadde utfordringer, slik som pålogging. Det blir derfor viktig å kvalitetssikre at læringsplattformen er brukervennlig, og at opplæringen av pålogging og bruk av e-læringen er enkel og tydelig for lærere og elever.

Elevne svarer etter endt aktivitetslederkurs at;

- de har blitt flinkere til å planlegge aktiviteten for barn
- flinkere til å lede aktivitet
- fått mer selvtillit som aktivitetsledere
- bedre til å samarbeide med andre

Dette kan tyde på at aktivitetslederkurset gir elevne relevant kompetanse i planlegging, organisering og gjennomføring av aktivitet for barn, og at de mestrer rollen som aktivitetsledere.

Det er 107 av 176 elever som svarer at de ønsker å være trener i et idrettslag. Dette viser at idretten har et stort potensiale og mulighet til å øke andelen unge med kompetanse som fremtidig aktivitetsledere/trenere/ledere i den organiserte idretten. Dessuten viser det også at Aktivitetslederkurset gir økt kompetanse og motivasjon til å lede aktivitet for barn.

Hele 85 % av elevne gjennomførte sin obligatoriske praksis del av kursets modul 4 for barn. Det var 10 % som gjennomførte praksisen for medelever. Det er flest barn fra SFO og barne- og ungdomsskoler som deltok i aktiviteten i regi av idrettsfagselevne. Det kan se ut som at det er mest hensiktsmessig for både elever og lærere at praksisen blir gjennomført på dagtid i nærområdet. Prosentandelen på gjennomført praksis i idrettslaget, er nok sannsynligvis lavere på grunn av idrettsaktiviteten foregår etter skoletid.

Undersøkelsen viser at 40 % av elevne har blitt engasjert som aktivitetsledere i idrettslag etter endt kurs. Det er med på å forsterke muligheten til å få flere unge engasjerte trenere i idretten. For å etablere et tettere samarbeid mellom idrettslinjen og idrettslaget vil det være behov for bedre dialog mellom disse.

Avslutningsvis er det 86,3 % av elevne som ville anbefalt kurset videre til andre elever. Den høye svarprosenten antyder at Aktivitetslederkurset på idrettsfag er godt mottatt og har et potensiale for videre utprøving som en fremtidig nasjonal modell.

Gjennomgang av lærerundersøkelsen

Lærerne som deltok på undersøkelsen har flest representanter fra Østfold. Det er 11 lærere som har svart på denne undersøkelsen, derfor må svarene også sees i den sammenheng.

8 av 11 lærere er medlemmer av et idrettslag. Dette synes vi er et godt utgangspunkt for et mulig samarbeid idrettslag og skole.

Planlegging

Det var gode tilbakemeldinger på «kick-off» på Gardermoen, noe som viser at det er viktig å gjennomføre denne delen av opplæring og erfaringsutveksling, samt er det viktig å få felles forståelse av begrep, læringsmål og kompetansekrav.

Alle skoleledere og ansatte ved videregående skoler som har deltatt i piloten har vært informert om gjennomføringen av Aktivitetslederkurset. Dette kan nok ses som en viktig suksessfaktor for at Aktivitetslederkurset ble godt mottatt.

Gjennomføring av teori

Det er stor variasjon i hvor mye tid hver enkelt lærer brukte på tilpasninger av Aktivitetslederkurset i faget Treningsledelse. Dette kan nok ha sammenheng med den enkeltes lærers tolkning og vektlegging av læringsmål og kompetansekrav.

Når så mange som 7 lærere svarte de syntes det var enkelt å iverksette aktivitetslederkurset i faget Treningsledelse, er dette også et svært godt signal som er viktig å bygge videre på under videreutviklingen av Aktivitetslederkurset på idrettsfag. Det blir viktig å bruke erfaringene til lærerne for å bistå nye idrettslinjer som eventuelt får muligheten til å delta i et slikt samarbeid.

7 av 11 Idrettsfaglærere synes at kompetansekravene og læringsmålene i Aktivitetslederkurset var enkle å tilpasse til faget Treningsledelse svarte. Videre svarte 6 av 11 lærere at de brukte boken Barneidrettstreneren i undervisningen. De fleste lærerne svarer at de har brukt temaet barns vekst- og utvikling fra Barneidrettstreneren.

E-læringen

Utfordringene som ble nevnt var e-læringen, derfor må e-læringen bli mer brukervennlig og begrepsavklaringer som også må bli tydeligere og felles for å gjøre det mer forståelig for både elever og lærere. Videre sier 8 av 11 lærer at de har fått et godt utbytte av e-læringsmodulene Idrettens verdigrunnlag og Trenerrollen. Utfordringene av teknisk art som var rettet mot e-læringen var innloggingsproblematikk

Gjennomføring av praksis

Den obligatoriske praksisen ble ikke sett på som vanskelig å gjennomføre, og dette kan ses i sammenheng med de svarene elvene gav. Dette gir en god indikasjon på at det er gunstig å gjennomføre aktivitetslederkurset i regi av idrettslinjene, med praksis for barn.

Alle lærerne svarte at praksis hadde fungert bra, og hele 6 svarte at det hadde fungert svært bra.

Økonomi

På spørsmål om fremtidig økonomi, svarer 4 lærere at skolen og eventuelle andre aktører kan bidra med økonomiske ressurser for støtte av gjennomføringen av fremtidige kurs.

Samarbeid og kontakt med lokale idrettslag

4 av 10 idrettslinjer har vært i direkte kontakt med idrettslag for forespørsel om gjennomføring av praksis i en gruppe med barn.

Avslutningsvis svarer idrettsfaglærerne og skoleledelsen at det er viktig å gjennomføre Aktivitetslederkurset på videregående skole idrettsfag for å øke elevenes kompetanse og få utstedt kursbevis fra Norges Idrettsforbund. Det gjør skolen mer attraktiv (løfte frem) for nye elever hevder lærerne.

Oppsummering av involverte idrettskretser og LFF

I denne delen av rapporten gir deltakende idrettskretser og LFF tilbakemelding på hele pilotprosessen, samt videre anbefalinger.

Informasjon og planlegging

Idrettskretsene mener at det var tilstrekkelig informasjon i forkant og underveis i piloten. «Kick-off» på Gardermoen fungert godt og innholdet var tilfredsstillende. Det bør bli en grundigere gjennomgang av barneidrettsbestemmelsene da det er behov for økt kunnskap om disse i faget Treningsledelse for idrettsfagselevne. Enkelte idrettskretser har allerede etablert et samarbeid i forkant av piloten, noe som har medført en enklere prosess for denne piloten.

Gjennomføring

Gjennomføringen av piloten har generelt vært meget positiv og tilfredsstillende. E-læringsmodulene har tidvis vært noe krevende å gjennomføre grunnet problemer med pålogging.

Ansvar og rolle

NIF har i samarbeid med idrettskretsene laget en egen samarbeidsavtale mellom idrettslinjen og idrettskretsen. Denne avtalen har tydeliggjort og forenklet arbeidet mellom disse to aktørene. Idrettskretsene svarer at arbeidet er enkelt å gjennomføre. Videre fremheves det at samarbeidet med idrettslinjene kan stimulere til ytterligere muligheter, eksempelvis deltakelse på lederkurs for ungdom.

Økonomi

Idrettskretsene fremhever at arbeidet med denne piloten ikke krever store ressurser. En ansvarlig i idrettskretsen må koordinere arbeidet og avsette noe tid for denne oppfølgingen.

Anbefalinger

Idrettskretsene anbefaler kurset og samarbeidet med idrettslinjene videre som en fremtidig nasjonal modell. Videre må fremtidige deltakende idrettslinjer forankre aktivitetslederkurset barneidrett hos skoleledelsen og i den lokale læreplanen.

Idrettskretsene ber NIF utvikle en informasjonspakke som standard for gjennomføringen av Aktivitetslederkurs barneidrett på idrettslinjer. Involverte idrettskretser er også positive til at dette kurset kan igangsettes på andre videregående skoler under andre programfag, eksempelvis barn- og ungdomsarbeiderfag.

Idrettskretsene anbefaler at elevenes kursbevis og kontaktdetaljer blir sendt til nærmeste idrettslag. Idrettskretsene kan også sende informasjon til idrettsrådet om kurset på idrettslinjene og hvilke elever som har fullført kurset.

Oppsummering og anbefalinger fra Landslaget for Fysisk Fostring i Skolen (LFF)

LFF er godt fornøyd med pilotarbeidet, og anbefaler at Aktivitetslederkurset barneidrett blir gjennomført på 2.trinn på idrettslinjene i et fremtidig arbeid.

Hvorfor skal norsk idrett satse på dette?

Idrettsforbundets aktivitetslederutdanning blir forsterket og vi får flere unge ambassadører som forsterker barneidrettsbestemmelsene.

Behovet for kompetente trenere er stort i idretten. Gjennom dette arbeidet får vi et nasjonalt løft som kommer til å gi idretten et kvalitetsløft på grunnleggende nivå i Trenerløypa. Det potensielle tallet for antall nye barneidrettstrener er ca. 2000 per år.

Vi antar også at antallet aktive ungdommer gradvis kommer til å øke framover gjennom dette tiltaket.

Det viser seg generelt at NIF initierte tiltak som retter seg mot ungdomsgruppen har en positiv effekt om en ser på tall og informasjon hentet fra Ungdomsløftet.

Anbefalinger

Idrettspolitisk dokument (IPD) for perioden 2015-2019 bør vektlegge dette området og arbeidet.

Det må lages en nasjonal modell for det landsomfattende aktivitetslederkurset i samarbeid mellom idretten og skolen.

Anbefaling: Bruke våre beste kurslærere i hvert fylke til kick-off samlingen. De kan beskrive viktigheten av å gå tilbake til basis, for å skape tryggheten til barna. Bruke eksisterende kompetanse i kretsesystemet..

Det må lages et kontraktsfestet ansvarskart som fordeler roller, ansvar, ressurser og organisering mellom Idrettskretser (IK), Norges Idrettsforbund (NIF) sentralt, Landsforeningen for Fysisk Fostring i Skolen (LFF), Videregående skoler (VGS), Idrettslag (IL) og barneskoler.

Det må vurderes i hvilken grad Utdanningsdirektoratet skal delta i videre prosesser. Bistand fra LFF vil kunne gi nyttige råd og anbefalinger vedrørende videre forankring i læreplanverk.

Sentrale momenter innenfor ansvarskartet

- Resurser; både menneskelige og faktiske kostnader må fordeles mellom partene og er en naturlig del av ansvarskartet.
- Registrering av deltakerne på aktivitetslederkurset skal skje i SportsAdmin – anbefaling at IK-leddet gjør dette arbeidet.
- Aktivitetslederne blir sertifisert av IK-leddet.
- Kursing av ansvarlige lærere for gjennomføring av kursene på skolene bør skje gjennom IK-leddet med støtte fra NIF utviklingsavdeling. Det anbefales at skolerte kurslærere i kurslærernetverket til NIF gjør denne jobben.
- Det anbefales at skolene betaler en viss sum for gjennomføring av e-lærings kurset.
- Finansieringen av en eventuell videre nasjonal modell diskuteres i NIF, samt involvere idrettskretser og idrettslinjer.

Konklusjon

Piloten viser at det er grunnlag for å tilby aktivitetslederkurset for idrettslinjer i hele landet i samarbeid med norsk idrett.

Vedlegg 1. Kick-off, program 19/9/2013

KICK-OFF **Aktivitetslederkurs barneidrett** Torsdag, 19. september 2013, på Quality airport hotell, Gardermoen

Tid	Program
1000 - 1015	Velkommen! Åpning av <i>Kick Off</i> _pilot <i>Aktivitetslederkurs barneidrett</i> v/LFF og NIF v/Sverre Aarsand. <ul style="list-style-type: none"> - Mål og bakgrunn - Økonomi - Fra pilot til videre forankring
1015– 1100	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomgang av <i>Aktivitetslederkurs barneidrett</i> v/Mari Bjone. • Fellestrekk: læringsmål i faget treningsledelse og andre fag som er sammenfallende med Aktivitetslederkurset v/LFF og NIF v/Bjone. • E-læringsmoduler: Idrettens verdigrunnlag & Trenerrollen. • Fordypning <i>Idrettens barnerettigheter</i>. • Hva kjennetegner en god barneidrettstrener? • Praksis
1100 – 1115	Pause
1115 – 1200	Fortsettelse av gjennomgang (over)
1200-1300	Gruppearbeid: Konkretisering av roller og ansvar mellom idrettskretser og idrettslinjer. <ul style="list-style-type: none"> - Tilby materiell (brosjyrer, kjenne til Politiattest, veiledningsheftet, artikler, powerpoint). - Registrering i sportsadmin. Diplom (kursbevis). - IK bidrar med kontakt/samarbeid med klubb/idrettslag, jf. kontaktpersoner på idrettsskoler. - Oppdatert på kurset, innhold/gjennomføring, fremdriftsplan m.fl. - Idrettslærer – IK – idrettslag: NIF oppfordrer til at ildlinje har kontakt med idrettslag. - Evaluere/veilede elevene/kvalitetssikre/vurdere elevene - Lister med elever som har bestått kurset oversendes ansvarlig i IK. - NIF forventer at hver enkelt idrettskrets og idrettslinje(r) utarbeider egne avtaler vedr. samarbeid og prosess. - Fremdriftsplan sendes idrettskretsene med kopi til LFF og NIF innen 19/10. - Evaluering (questback-undersøkelse). Innspill?
1300-1330	Lunsj
1330-1400	Oppsummering av gruppearbeid
1400 - 1420	Tilrettelegging av funksjonshemmede i Aktivitetslederkurset barneidrett. NIF v/Tore Aasen Øderud.
1420 - 1430	Kort oppsummering og avslutning v/ LFF og NIF.

Vedlegg 2. Samarbeidsavtale mellom idrettskretsen og idrettslinjen

SAMARBEIDSAVTALE

i forbindelse med pilotering av Aktivitetslederkurs barneidrett (heretter kalt kurset) i Studieforberevende utdanningsprogram for idrettsfag

mellom

Studieforberevende utdanningsprogram for idrettsfag ved ...

og

Idrettskretsen i ...

Innledning:

Denne samarbeidsavtalen skal være et hjelpemiddel i piloteringen, både før, under og etter kurset, for Studieforberevende utdanningsprogram for idrettsfag ved ... og idrettskretsen i ...

Studieforberevende utdanningsprogram for idrettsfag, er ansvarlig for:

- å informere skoleledelsen og lærere på den videregående skolen om iverksetting av pilotering av kurset barneidrett i faget Treningsledelse.
- å utarbeide en fremdriftsplan innen 19/10/2013 som sendes Idrettskretsen i fylket, med kopi til ansvarlige kontaktpersoner i LFF (Landslaget Fysisk Fostring i Skolen) og i NIF (Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité).
- å ansvarliggjøre idrettslærer som sørger for teoretisk og praktisk undervisning som dekker læringsmålene i kurset for elevene.
- å vurdere praksis der det er formålstjenlig.
- å kontakte idrettskretsen vedr. praksis for elever i idrettslag
- å informere elevene som skal delta i kurset om å opprette brukernavn og passord for å få gjennomført e-læringsmodulene, herunder barneidrettens verdigrunnlag og trenerrollen, samt skrive ut delkursbevis etter godkjent gjennomføring. Eleven må vise delkursbevis til idrettslærer.
- å lage liste over elever som har fullført og bestått kurset. Listen sendes idrettskretsen.
- å fullføre evalueringen (questback-undersøkelse), første kvartal 2014.

Idrettskretsen (IK), er ansvarlig for:

- å gjennomføre ett oppfølgingsmøte med det enkelte Studieforberevende utdanningsprogram for idrettsfag.
- rapportering av kurset i sportsadmin.
- å skrive ut endelig kursbevis til den enkelte elev. Alle kursbevis sendes til kontaktlærer på det enkelte Studieforberevende utdanningsprogram for idrettsfag.
- å bidra med informasjonsmateriell, etter behov, til idrettslinjene som deltar i piloten.
- å informere idrettslag om å bruke elevenes trenerkompetanse i sitt frivillige arbeid med barneidrett.

Sted/dato: .. 2013

Studieforberevende utdanningsprogram for idrettsfag

Idrettskretsen

Vedlegg 3. Videregående skoler med Idrettsfag³ i Norge

Utdanningsprogram for idrettsfag er et [utdanningsprogram](#) i [videregående skole](#). Programmet er treårig og fører fram til [generell studiekompetanse](#) som kvalifiserer til studier på [høyskoler](#) og [universitet](#).

Sentrale fag innenfor utdanningsprogrammet er [programfagene treningslære](#), [aktivitetslære](#), [treningsledelse](#) og [idrett og samfunn](#). I tillegg finnes de valgfrie programfagene [toppidrett](#), [breddeidrett](#), [friluftsliv](#) og [lederutvikling](#). Elevene kan erstatte de valgfrie programfagene med et fag fra [studiespesialiserende programområde](#). Tilbudet innen de valgfrie programfagene vil variere fra skole til skole, men de fleste tilbyr fagene toppidrett, breddeidrett og studiespesialisering.

- [Akershus: Asker videregående skole](#) | [Bjørkelangen videregående skole](#) | [Dønski videregående skole](#) | [Eidsvoll videregående skole](#) | [Frogn videregående skole](#) | [Hvam videregående skole](#) | [Lørenskog videregående skole](#) | [Nadderud videregående skole](#) | [Nannestad videregående skole](#) | [Roald Amundsen videregående skole](#) | [Rælingen videregående skole](#) | [Ski videregående skole](#) | [Ås videregående skole](#)
- [Aust-Agder: Åmli videregående skole](#)
- [Buskerud: Drammen videregående skole](#) | [Gol videregående skole](#) | [Kongsberg videregående skole](#) | [Ringerike videregående skole](#) | [Rosthaug videregående skole](#) | [St. Hallvard videregående skole](#)
- [Finnmark: Alta videregående skole](#)
- [Hedmark: Elverum videregående skole](#) | [Nord-Østerdal videregående skole](#) | [Stange videregående skole](#) | [Trysil videregående skole](#) | [Øvrebyen videregående skole](#) | [Storhamar videregående skole](#)
- [Hordaland: Etne videregående skole](#) | [Sotra videregående skole](#) | [Stend videregående skole](#) | [Stord videregående skole](#) | [U. Pihl videregående skole](#) | [Voss gymnas](#) | [Framnes kristne videregående skole](#)
- [Møre og Romsdal: Atlanten videregående skole](#) | [Romsdal videregående skole](#) | [Stranda videregående skole](#) | [Tingvoll videregående skole](#) | [Ulstein videregående skole](#) | [Ålesund videregående skole](#)
- [Nord-Trøndelag: Grong videregående skole](#) | [Leksvik videregående skole](#) | [Meråker videregående skole](#) | [Olav Duun videregående skole](#) | [Steinkjer videregående skole](#) | [Verdal videregående skole](#)
- [Nordland: Bodin videregående skole og maritime fagskole](#) | [Fauske videregående skole](#) | [Frydenlund videregående skole](#) | [Polarsirkelen videregående skole](#) | [Sandnessjøen videregående skole](#) | [Sortland videregående skole](#) | [Vefsn videregående skole](#) | [Vestvågøy videregående skole](#)
- [Oppland: Gausdal videregående skole](#) | [Hadeland videregående skole](#) | [Lena videregående skole](#) | [Nord-Gudbrandsdal videregående skole \(Otta\)](#) | [Valdres videregående skole](#)
- [OSLO: Bjerke videregående skole](#) | [Lambertseter videregående skole](#) | [Persbråten videregående skole](#) | [Ulsrud videregående skole](#)
- [Rogaland: Bryne videregående skole](#) | [Gand videregående skole](#) | [Jåttå videregående skole](#) | [Kopervik videregående skole](#) | [Sauda videregående skole](#) | [Sola videregående skole](#) | [Strand videregående skole](#)
- [Sogn og Fjordane: Firda videregående skole](#) | [Flora videregående skole](#) | [Sogndal videregående skole](#) | [Stryn videregående skole](#) | [Friskolen Sygna videregående skole](#)

---

³ <http://no.wikipedia.org/wiki/Idrettsfag>

- Sør-Trøndelag: Fosen videregående skole | Heimdal videregående skole | Malvik videregående skole | Melhus videregående skole | Oppdal videregående skole | Orkdal videregående skole | Strinda videregående skole
- Telemark: Bø videregående skole | Hjalmar Johansen videregående skole (Klosterskogen) | Kragerø videregående skole | Porsgrunn videregående skole
- Troms: Bardufoss videregående skole | Rå videregående skole | Tromsdalen videregående skole
- Vest-Agder: Kristiansand katedralskole/Gimle | Mandal videregående skole | Sirdal videregående skole | Friskolen KVS-Lyngdal
- Vestfold: Horten videregående skole | Re videregående skole | Sande videregående skole | Thor Heyerdahl videregående skole
- Østfold: Askim videregående skole | Frederik II videregående skole | Halden videregående skole | Kirkeparken videregående skole | St. Olav videregående skole og Kalnes videregående skole <http://no.wikipedia.org/wiki/Idrettsfag>